

2025-2026 оқу жылындағы Ақсу мемлекеттік университетінің «N2 жалпы білім беретін мектебі» кітапханасының жұмысына талдау.

Кітапхана – бұл тек өзінің ішкі көздерінен ғана емес, сонымен қатар сыртқы дереккөздерден де қажетті деректерді іздеу және алу тәжірибесі бар ақпараттық орталық. Ақпараттық мәдениетті дамытуда кітапхана мынадай мақсаттарды көздейді: өз пайдаланушыларын заманауи ақпараттық ортада өмір сүруге және әртүрлі ақпаратты қабылдауға дайындау; және техникалық құралдар мен заманауи ақпараттық технологияларды пайдалана отырып, қарым-қатынас техникасын меңгеруге үйрету.

Екінші қабаттың фойесінде «Мектеп буккроссинг» бұрышы орнатылды. Оқушыларға «Буккроссинг дегеніміз не?» тақырыбында ақпараттық сағаттар өткізілуде. Буккроссинг бұрышы біртіндеп кеңейтілуде.

Облыстық «Балалар кітапханасы» жобасының аясында кітапхана оқушылардың оқуының мәртебесі мен сапасын арттыруға бағытталған.

Мақсаты: Қазіргі мектеп оқушыларының рухани, адамгершілік және интеллектуалдық дамуының алғышарты ретінде оқу сауаттылығын дамыту және жетілдіру.

Мақсаттары:

Оқушылардың оқуға деген қызығушылығын арттыру және оқуды қызықты ету. Оқу дағдылары мен дағдыларын дамыту. Сөздік қорын байыту.

Тәрбиелік:

Оқу арқылы рухани-адамгершілік құндылықтарды дамыту. Көркем әдебиеттің озық үлгілерімен таныстыру арқылы азаматтық жауапкершілікті, ұлттық сананы, қазақстандық патриотизмді дамыту.

Дамытушылық:

Шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту. Шығармаларды үш тілде оқу арқылы көптілділікті дамыту.

Кітапхана – бұл тек өзінің ішкі көздерінен ғана емес, сонымен қатар сыртқы дереккөздерден де қажетті мәліметтерді іздеу және алу тәжірибесі бар ақпараттық орталық. Ақпараттық мәдениетті дамытуда кітапхана келесі мақсаттарды көздейді: өз пайдаланушыларын заманауи ақпараттық ортада өмір сүруге және әртүрлі ақпаратты қабылдауға дайындау; техникалық құралдар мен заманауи ақпараттық технологияларды пайдалана отырып қарым-қатынас жасауды үйрету.

Екінші қабаттың фойесінде «Мектеп буккроссинг» бұрышы орнатылды. Оқушыларға «Буккроссинг дегеніміз не?» тақырыбында ақпараттық сағаттар өткізілуде. Буккроссинг бұрышы біртіндеп кеңейтілуде.

Облыстық «Балалар кітапханасы» жобасының аясында кітапхана оқушылардың оқуының мәртебесі мен сапасын арттыруға бағытталған.

Есепті кезеңде кітапхана келесі бағыттар бойынша келесі іс-шараларды жүргізді:

1. Оқу сауаттылығын дамыту және жетілдіру:

Кітапхана сабақтары, «Дауыстап оқу сағаты» онлайн оқуы, сүйікті кітаптардың тұсаукесері, виртуалды және дәстүрлі көрмелер, «Кітапханаға кітап сыйла» акциясы.

2. Оқу өзін-өзі жүзеге асыру құралы ретінде:

«Мен оқуға кеңес беремін...», буккроссинг «Оқып бер, әрі қарай бер», мәнерлеп оқу

сайысына қатысу.

3. Қазіргі отбасылық кітап оқу дәстүрлері:

Бейнекөрсетілім, өлеңдер сайысы, викториналар.

4. «100 кітап» жобасы

«Үздік буктрейлер» байқауына қатысу, эссе байқауы, кітапханамен жұмыс жасау күні.

5. Оқу уақыты: барлық пәндер бойынша оқу:

«Оқулықтың қамын ойлайық...» кітапшалар мен бетбелгілерді дайындау.

6. Мектеп кітапханаларының материалдық-техникалық базасын дамыту:

Кітапханада компьютер, екі ноутбук, интернет байланысы және жалюзи бар. AIBS MARC-SQL бағдарламалық құралы орнатылды.

Мектеп кітапханасы жалпы мектеп жоспарының тараулары негізінде мектеп әкімшілігі бекіткен жоспар бойынша жұмыс істейді.

Кітапхананың қазіргі тақырыбы:

«Дәстүрлі емес кітап көрмесі арқылы оқырмандарды кітап оқумен таныстыру».

Мектеп кітапханасының материалдық-техникалық қоры

Қабат: Екінші

Ауданы: 48 шаршы метр.

Мектеп кітапханасының құрылымы: тираждық үстел оқу залымен біріктірілген.

Оқу залында орын жоқ. Негізгі кітапхана қоры мен оқу қорына арналған кітап қоймасы бар.

Мектеп кітапханасының негізгі функциялары

- *Ақпараттық*
- *Тәрбиелік*

Іс-әрекет аймағы

- *Оқушылар мен мұғалімдерді оқу әдебиетімен қамтамасыз ету*
- *Балалардың оқырманға деген сенімін арттыру*
- *Жаңа технологияларды енгізу*
- *Оқу тәжірибесімен бөлісу мүмкіндігін беру*
- *Эстетикалық және экологиялық мәдениетті және салауатты өмір салтына қызығушылықты дамыту*

Кітапхананың көркем әдебиеттер қоры оқырмандар үшін ашық. Ол ғылыми-көпшілік, анықтамалық, салалық және балаларға арналған көркем әдебиетті ұсынады:

- ***Бастауыш мектеп жасы (1-4 сыныптар);***
- ***Орта мектеп жасы (5-8 сыныптар);***

- Жоғары мектеп жасы (9-11 сыныптар);
- Педагогикалық ұжымға арналған педагогикалық және әдістемелік әдебиеттер;
- Қазіргі заманғы білім беру және оқыту қажеттіліктеріне арналған мерзімді басылымдар, сондай-ақ оқулықтар мен оқу-әдістемелік құралдар.
- Жинақтар жас топтары бойынша (1-4 сыныптар; 5-8 сыныптар; 9-11 сыныптар) мектеп кітапханаларына арналған «Кітапхана-бюджеттік классификация» (КБК) кестелеріне сәйкес ұйымдастырылған.

1-4 сынып оқушыларына арналған әдебиеттер «Ертегілер», «Өлеңдер», «Қызықты деректер», «Өсімдіктер мен жануарлар» тақырыптары бойынша ұйымдастырылған.

Оқулықтар жинағы бөлек бөлмеде орналасқан және сынып деңгейі бойынша ұйымдастырылған. Зейнеткерлікке шығарылатын ескірген кітаптар бөлек белгіленеді. Жаңа оқулықтар келген сайын оқулықтардың индексі жаңартылып, жаңартылып отырды.

Есепті жылы 4, 8, 10, 11-сыныптар үшін оқулықтар ішінара, ал 7-сыныптар үшін толығымен жаңартылды. Оқулықтар білім бөлімі арқылы алынды. Оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді алу және толықтыру маусым айында басталады.

Кітапханашы оқулықтардың бүлінуінің алдын алу үшін таралым үстелінде балалармен, сынып жетекшілерімен сынып сағаттарында пікірталас жүргізді. Оқулықтардың қауіпсіздігі тоқсанына бір рет жүйелі түрде тексеріліп отырды.

Оқу жылының соңында оқулықтар кестеге сәйкес сыныптарға қайтарылады, ал маусым айында кітапханашы мен сынып жетекшілері оқулықтарды тексеру жұмыстарын жүргізеді.

I. Оқырмандармен жұмыстың мазмұны мен ұйымдастырылуы.

Жыл соңында оқушылардың оқу белсенділігіне талдау жасалды. Талдау нәтижесінде мынадай қорытынды жасауға болады.

2025-2026 оқу жылында орташа оқу белсенділігі жоғары деңгейде қалды. Оқу жылының соңына қарай 201 оқырман қайта тіркелді.

Оқырман белсенділігінің артуы кітапханалық-библиографиялық білімді насихаттау, сондай-ақ ақпараттық, библиографиялық, көпшілікке түсіндіру жұмыстарымен байланысты болды.

Ең белсенді оқырмандар – бастауыш сынып оқушылары. Мен алған қазақ, орыс, ағылшын тілдеріндегі балаларға арналған көркем әдебиеттер мен балаларға арналған мерзімді басылымдардың көмегі зор «Айгөлек», «Балдырған», «Мөлдір бұлақ», «Балалар әлемі», «Классный журнал», «В мире сказок», «3/д Царство», «Бала Би», «Непоседа», «Почемучкам обо всем на свете», «Фантазеры», «Вот!»

Қолданыстағы, жаңартылған анықтамалық және көркемдік жинақ пәндік анықтамаларды толтыруға, кітапхана сабақтарын, экскурсияларды және жеке

консультацияларды өткізуге айтарлықтай көмек көрсетеді. Бірінші сынып оқушыларын мектеп кітапханасымен таныстыру дәстүрі бойынша қаңтар айында «Әліппемен қоштасу» және «Прощание с Букварем» шараларынан кейін өткізіледі. Оларға кітапхана қызметкерлерімен бірлесе отырып, «Кітапхана, кітап, мен — бірге бақытты отбасы» атты сабақ-экскурсия өткізіледі. Кітапхананы тіркеу рәсімі де осында өтеді. Оқушылар «кітапхана», «кітапханашы», «кітап қоры» ұғымдарымен танысады.

Оқырмандармен жеке жұмыс жалғасуда. Олардың кітап оқуға деген қызығушылықтарын анықтау және ой-өрісін кеңейту мақсатында жүйелі түрде талқылаулар өткізіліп тұрады. Мұғалімдерді оқыту әдістемесі мен соңғы педагогикалық технологиялар қызықтырады.

II. Анықтамалық-библиографиялық жұмыс

Жыл бойы анықтамалық-библиографиялық аппаратты өңдеу жұмыстары жүргізілді. Кітапхананың картотекалары мен каталогтары кеңейтіліп, өңделді. Кітапхана тақырыптық жинақ папкаларына материалдарды жинауды жалғастыруда.

Бірінші сынып оқушыларын кітаппен және кітапханамен таныстыру кітапқа деген ұқыпты көзқарасын, кітап оқуға деген сүйіспеншілігін, кітапханамен және кітаппен өзара әрекеттесу ережелерімен таныстыруға көмектесті.

Ақпараттық мәдениетті дамытуға кітапханалық, библиографиялық және ақпараттық сауаттылық сабақтары ықпал етеді: «Балаларға арналған журналдарды ашық қарау» (1-4 сыныптар), «Кітап құрылымы: мұқабасы, арқауы, беті, иллюстрациялары, мазмұны, алғысөзі» (2-сынып), «Кітапты қалай оқу керек. Кітапханада кітапты таңдау», «Балаларға арналған әдебиеттер мен әдебиеттер» (3-сыныпқа арналған анықтамалық). (4-сынып), «Кітап құрылымы. Кітапты қалай оқу керек (конспект, алғы сөз, мазмұн, сөздік)» (5-сыныптар), «Анықтамалық әдебиет. Сөздіктер. Энциклопедиялар. Кітапхана қорларының құрылымы» (6-сыныптар), «Каталогтар мен картотекалар. Анықтамалық әдебиеттер; ғылыми-көпшілік әдебиеттер» (7-сыныптар), «Кітапханадағы кезең. «Көркем кітаптар» (8-сынып), «Кітапхананың анықтамалық-библиографиялық аппараты, картотекалар, электронды каталогтар. Анықтамалық әдебиеттер. Сөздіктер, анықтамалықтар, энциклопедиялар. Кітаппен өз бетінше жұмыс істеу әдістемесі» (9-сынып).

Бұл іс-шараларда балалар өздерінің жас топтарына арналған жаңа мерзімді басылымдармен танысты, энциклопедиялық анықтамалық құралдармен танысып, жаңа көркем әдебиет туралы білді. Оларға «Мектеп кітапханасы алған әдебиеттерге шолу» табыс етілді. Сондай-ақ оқулықтар мен кітаптарды күтіп-баптау жөнінде әңгіме өрбіді.

СБА кітапханалары:

- Жаңа басылымдардың алфавиттік және жүйелі каталогы
- Оқыту құралдарының картотекасы
- Газет-журнал мақалаларының жүйелі картотекасы
- Электронды сақтау құралдарының картотекасы
- Мерзімді басылымдар каталогы.

III. Мәдени демалыс түрі ретінде кітап оқуды насихаттау.

Кітапхана әдебиетті насихаттауда маңызды рөл атқарады. Оқушыларға кітап байлығын игеруге көмектесу және мектеп өміріне белсенді қатысу – мектеп кітапханашысының міндеті. Мектеп кітапханасының міндеті – әрбір оқырманның өз кітабын тауып, қажетті кеңестер алуын және өзін-өзі тәрбиелеуге және жеке тұлғаның дамуына қолайлы орта табуын қамтамасыз ету.

Кітапхана жұмысының негізгі аспектісі кітапхана қорын көрмелер арқылы насихаттау болып табылады. Кітапхана мерейтойларға, атаулы даталарға, ай сайынғы түрлі іс-шара өткізіледі. Сондай-ақ жаңадан алынған әдебиеттермен үнемі толықтырылып отыратын тұрақты кітап көрмелері бар. Оқырмандарға оқу үдерісін қолдау мақсатында «Әдістемік жиынтық – методическая копилка» (мұғалімдер үшін), «Қазақ тілі мен қазақ тілі – изучаем казахский язык», «Кел, балалар, оқылық» (оқушылар үшін) кітап көрмелері мен тақырыптық сөрелер жасалды.

«Жаңа кітаптар – новый книги» көрмесі оқырмандарды жаңадан алынған кітаптармен, әдістемелік және дидактикалық материалдармен таныстырады. «Қазақстан – 2050 Мәңгілік Ел» көрмесі оқырмандарды еліміздің заңдары мен ережелерімен, тарихымен, өткенімен және бүгінімен таныстырады.

Конституция күніне арналған «Менің елімнің заңы. Главный закон страны» атты кітап көрмесі мен «Мемлекеттік Рәміздер- ұлт мақтанышы» атты пікірталас көрмесі еліміздің тарихы мен мәдениетін тереңірек танып, патриоттық тәрбие мен тілімізге, халқымызға деген сүйіспеншілікке тәрбиелеуге ықпал етті. Государственные символы – национальная гордость», Тематическая полка « 1 қыркүйек- білім күні», «1 – сентябрь – День знаний», книжные выставки: К Дню Учителя «Ұстаз болу-жүректің батырлығы». Тәуелсіздік күніне арналған «Қазақстан – 2050 Елдің Бас Заңы» көрмесі оқырмандарды еліміздің заңдары мен ережелерімен, тарихымен, өткенімен және бүгінімен таныстырады.

Конституция күніне арналған «Елдің басты заңы: еліміздің басты заңы» атты кітап көрмесі мен «Мемлекеттік Рәмәздер-ұлт Мақтанышы» атты пікірталас көрмесі еліміздің тарихы мен мәдениетін тереңірек танып, патриоттық тәрбие мен тілімізге, халқымызға деген сүйіспеншілікке тәрбиелеуге ықпал етті. Мемлекеттік рәміздер – ұлттық мақтаныш, Тақырыптық сөре» "1 қыркүйек - білім күні", "1 сентябрь - День Знаний" , книжные выставки: Мұғалімдер күніне арналған" Ұстаз болу - жүректің батырлығы". Қазақстанның Тәуелсіздік күніне орай «Тәуелсіз ел Қазақстан» атты көрме мен кітапқа шолу өтті. Бердібек Соқпақбаевтың 100 жылдығына орай көрме ұйымдастырылып, пікірталас өтті.

Мектеп кітапханасында жыл сайын балалар кітабының онкүндігінің ашылуы өтеді. «Балалар кітабының апталығы» атты кітап көрмесі өтіп, мерейтойлық кітаптардың көрмелері ұйымдастырылып, кітап фестивалінің шығу тарихы туралы әңгімелер өткізілді. Бастауыш сыныптар арасында «Кітап ауруханасы» өткізілді. Оқушылар кітапхана қызметкерлерімен балалар кітаптарын жөндеу жұмыстарын жүргізді.

2-4 сыныптар арасында балалар журналына шолу және жұмбақтар, мақал-мәтелдер, мәтелдер сайысы өткізілді.

2 «А» сыныбында «Менің сүйікті кітабым» атты кітапханалық сабақ өтті. 1Б сыныбы кітапханаға саяхат жасап, экскурсиядан кейін 2Б сыныбымен бірге «Ертегілер әлемінде» атты іс-шара өткізді. Жазушылар мерейтойларына арналған іс-шаралар өткізілді.

Ұлыстың ұлы күні – Наурыз мерекесіне орай «Наурыз – татулық пен ізгілік бірлігінің мерекесі» атты кітап көрмесі қойылды.

23 сәуір Ұлттық кітап күніне орай кітапханада «Балалар кітаптарының сиқырлы әлемі» атты кітап көрмесі және кітапханаға экскурсия ұйымдастырылды.

IV. Басқа қызметтермен және ұйымдармен өзара әрекеттесу

Педагогикалық ұжыммен жұмыс

Кітапхана мұғалімдер мен оқушыларға қалалық және мектепшілік олимпиадаларды, пәндік апталықтарды, сайыстарды дайындау және өткізу, тест тапсырмаларын дайындау және жазу, «Зерде» ойындарын және т.б.

- Материалдар сынып сағаттары мен ғылыми жобаларға жинақталған.
- Мектепшілік іс-шараларға қолдау көрсетіледі:
- Пәндік апталар,
- Қоғамдық іс-шаралар,
- Мемлекеттік мерекелер, мерейтойлар, және мектеп мерекелері.

Ақсу қоғамдық кітапханасы

Балалардың кітапқа деген қызығушылығын арттыру мақсатында мектеп кітапханасы ауыл кітапханасымен тығыз байланыста жұмыс жасайды. Бастауыш сынып оқушылары жыл бойына осы кітапханаға тұрақты түрде келіп, іс-шараларға қатысады.

Біздің мектептің қорын ашық сабақтарды өткізуге және дайындауға пайдаланады, сонымен қатар ауыл кітапханасы кітаптарды тауып, ақпаратпен қамтамасыз етуде айтарлықтай көмек көрсетеді. Оқу жылының басында жетіспейтін оқулықтар мәселесі сынып жетекшілерімен бірге талқыланады.

Мектеп басшысы
Бас кітапханашы

Крылатая Р.Ш.
Сапина Б.Ж.